

NOTES D'ARXIU

ARTISTES DEL CINC-CENTS. DE L'ARQUEBISBAT DE TARRAGONA.

Donem a conèixer una sèrie de sis notes referents a artistes, extretes dels antics arxius de les parròquies de Tarrés i de Vespella, avui conservats a l'Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona (= AHAT). Són dels anys 1578-1595.

La primera conté els capítols signats entre mestre Pere Giralt i els jurats de la vila de Tarrés per a pintar el retaule de l'altar major de l'esmentada vila. Destaquem que el nom de l'artista és Pere Giralt, segons apuntaven Garriga i Carbonell en el volum VII de la **Història de l'Art Català. L'època del renaixement s.XVI**, p.204, i se'l nomena *pintor de la ciutat de Lleyda*. El preu fou de 120 lliures de Barcelona, que li pagarien en cinc anys a partir del 1579 i a, més, li prometen donar casa de franc. A la coberta del manual d'on vam extreure aquesta notícia hi havia la nota següent: «...a vintysinc de marz de 1584 comensa mingar lo pintor en casa mia, donen-me los jurats cada dia VIII diners que puja vint sous cada mes». El retaule havia d'ésser com el de Vallclara, si als jurats de Tarrés els agradava després d'haver-lo vist. El de Vallclara l'estava fent en aquells moments ja que mestre Giralt es compromet a començar el de Tarrés un cop hagués acabat aquell.

Pel que fa a aquest retaule trobem que el 25 de juny del 1584, (vegeu la nota 5 de l'Apèndix) el mestre Jaume Bori, pintor, protesta contra els jurats de Tarrés perquè no van complir el contracte que tenien firmat amb ell per a pintar el retaule. Un dels testimonis d'aquesta acta és mestre Vidal, pintor, de Montblanc.

Les notes 2,3 i 4 de l'Apèndix fan referència a assumptes privats dels següents artistes: Felip Soler, pintor de Prades (7 d'abril de 1579); Onofre Granyó, argenter de Montblanc (23 de gener de 1580), i Felip Folch, pintor de Prades (25 de maig de 1580).

La darrera nota que publiquem correspon als capítols signats entre mestre Isaac Hermes i els jurats de Vespella per a pintar el retaule d'aquest lloc, dedicat a sant Sebastià. Remetem els interessats en l'obra d'aquest artista al treball damunt esmentat de Garriga i Carbonell. Si tenim present que Hermes morí a Tarragona el 21 d'abril del 1596, aquest retaule de Vespella, capitulat del 30 de juliol del 1595, el podem considerar com una de les últimes obres que sortiren del seu taller juntament amb el retaule major de l'església de santa Maria de Palamós.

De la lectura d'aquest capítols deduíem que el pintor aprofità una taula ja existent. En el primer, llegim: «...se obliga en pintar els retaulles de Sanct Sebastia a ses costes soes que primerament el fara perlongar lo taulo hont stara pintat lo glorios sanct a proportio segons aura menester la figura yl fara fer a modo de archada». I en el capítol setè consta que: (els jurats) «per altra part se obligen en aportar lo sobredit retaulle de Sanct Sebastia de Vespella a Tarragona dins casa de dit mestre Ysach Hermes».

El preu convingut fou de 60 lliures de Barcelona que es pagarien en dos terminis: el primer, de 36 lliures, el proper mes d'agost, i l'altre, de 24 lliures, el dia en què fos retornat el retaule a Vespella. La quantitat era abonada en concepte de treball, or i colors. Els sants representats al retaule eren; sant Cosme i sant Damià, santa Bàrbara, sant Magí, sant Roc, sant Anacleto i sant Domènec. A sant Sebastià se'l representava assaïtat, i en altres dos quadres, els misteris de la seva vida. Finalment hi havia una al·legoria de l'Eucaristia, presidida per l'Esperit Sant.

F. XAVIER RICOMÀ VENDRELL.

1

1578, desembre 27

Capítols signats entre mestre Pere Giralt, pintor de la ciutat de Lleida, i els jurats del lloc de Tarrés per a pintar el retaule de l'altar major de l'església d'aquest lloc.

A.H.A.T. Arxiu Notarial de Tarrés, Manual any 1578, fol. 5r-5v.

Capitulacio feta y fermada entre los jurats y promens del lloc de Terres que son en Johan Marti. Phelip Arbos y Anthoni Salto jurars y de altres promens de dita vila en nom de tot lo consell y mestre Pedro Giralt pintor de la ciutat de Lleyda acerca del retaule del altar major de la sglesia de Terres que li donen a pintar ab les condicions y pactes següents:

Primerament los dits jurats prometen donar al dit mestre Pedro Giralt de pintar dit retaule cent y vint lliures barch. pagades en sinch anyades ço es los quatre primers, vintisinc lliures cadany y la darrera vint lliures. Comensaran de pagar aquest any de 1579 a la collita y daqui avant cadany si es que dites sinch anyades sien complides y dites cent y vint liures sien pagades y li prometen de donar casa franca fins aje pintat dit retaule en Terres y acabat dit retaule quel puguén ser judicat.

Mes promet dit mestre Pedro Giralt fer la faena de dit retaule com ara esta la del retaule de Vallclara ço es del mateix or y de les matexes colors y pintures del retaule de sant Johan y que acabara de fer dit retaule tan prest ha sis mesos apres que aura acabat lo de Vallclara.

Item volen dits jurats y consell de Terres veure la sacra y pintura del retaule de Vallclara y agradant-los la obra y pintura tenen per fermada la present capitulacio y no agradant-los que noy age res a fer.

Testes: Anthonius Pelegrí de Terres et Stephanus Massana de Vinaxa.

A la coberta del manual i escrit pel rector, Felip Mor, hi ha la següent nota: «...a vintysinc de març de 1584 comensa de mingar lo pintor en casa mia, donen-me los jurats cada dia VIII diners que puja vint sous cada mes».

2

1579, abril 7.

Joan Martí i la seva muller Àngela confessen deure 30 lliures de Barcelona que els havia prestat Felip Soler, pintor de Prades.

A.H.A.T. Arxiu Notarial de Tarrés, Manual anys 1578-1586, fol. 8v.

3

1580, gener 23.

Els jurats de Tarrés reconeixen deure 80 lliures de Barcelona a Onofre Granyó, argenter de Montblanc, per raó de 20 mitgeres de blat.

A.H.A.T. Arxiu Notarial de Tarrés, Manual anys 1578-1586, fol. 16v.

4

1580, maig 25.

Joan Martí, de Tarrés, confessa deure una quantitat de diners a Felip Folch, pintor de Prades, per-raó d'una mula.

A.H.A.T. Arxiu Notarial de Tarrés, Manual anys 1578-1586, fol. 20v.

5

1584, juny 25.

A.H.A.T. Arxiu Notarial de Tarrés, Manual anys 1578-1586, fol. 87v.

Mestre Jaume Bori pintor protesta contra los jurats de Terres quen son Johan Arbos y Anton Pelegrí y Anthoni Arbos y feu dit protest en presentia del dit jurat Pelegrí tan solament y protesta de tots los danys y damnatges que li vindra y dels vinguts per no averli complit dits jurats a la capitulatio que tenen fermada ab dit pintor en poder de mossen Nofre Barquer acerca del retaule que lian donat a pintar.

Testes mestre Vidal pintor de Montblanc y en Pau Arbos balle de Terres.

6.

1595, juliol 30.

Capítols signats entre mestre Isaac Hermes i els jurats de Vespella per a pintar el retaule de l'església d'aquest lloc, dedicat a sant Sebastià.

A.H.A.T. Arxiu Notarial de Vespella, Manual anys 1593-1598, núm 7, fol. 50v-51r.

Capitulatio feta y fermada entre mestre Ysac Hermes pintor habitant en Tarragona de una part y en Bernat Senroma det loc (sic) y Rafel Canyelles del mas Nou y Lorens Fortuny del mas den Sosies, jurats del terme de Vespella l'any present part altra de hi sobre la pintura del retaule del glorios martir sanct Sebastia della present yglesia de Vespella etc.

Primo lo magnific senyor Ysac Hermes pintor habitant en Tarragona se obliga en pintar els retaules de sanct Sebastia a ses costes so es que primerament el fara perlongar lo taulo hont stara pintat lo glorios sanct a proportio segon aura menester la figura y el fara fer a modo de archada.

Mes en los tres primes quadros mes bayxos so es en los dos furans en lo hu st. Cosme y en lo altre sanct Demia y al del mig sancta Barbara.

Mes ab los segons quadros so es als dos furans en la hu sanct Magi y en lo altre sanct Roc y al del mig que ha de esser perlongat sanct Sebastia asagetat.

Mes als terses quadros so es al dos furans en cada hu dels un misteri de sanct Sebastia y al mig un nom de Jehsus, y en lo quadro 4 un calser ab una hostia y dos angels que tingen lo calser als costats a quiscu un serafi y alla sumitat un Sperit Sanct.

Mes alles polseres en la una sanct Anacleto y en la altra sanct Domingo y tot lo mes avant daurat de or fi i collarat de collos fines segons l'art y la hobra requer.

Mes se obliga dit mestre Ysach Hermes en fer portar lo retaule quant sera pintat de Tarragona fins alla yglesia de Vespella a ses costes y perills etc. y per complir etc.

Mes los sobres nomenats jurats so es Bernat Senroma, Rafel Canyelles, Lorens Fortuny en son nom propi y de tota la universitat de Vespella per altra part se obligen en aportar lo sobredit retaule de sanct Sebastia de Vespella a Tarragona dins casa de dit mestre Ysach Hermes a ses costes y despeses y mes se obligan en donar a dit mestre Ysach per los treballs hor y collos della pintura seyxanta liures moneda barsellonesa, les quals seyxanta liures son y an de poseir della yglesia de Vespella y basius les quals li prometen dar y pagar enclos yguals pages so es per tot lo mes de agost primer vinent trenta y sis liures moneda barsellonesa y les restants vynt y quatre lo dia que dit mestre Ysach aura tornat lo retaule a Vespella y mes se obligen dits jurats en asentar lo retaule sempre que sera pintat y tornat en dita yglesia y li fan asentar a ses costes y despeses y per complir les demunt dites cosses ayxi la una part com l'altra ne obligen tots los bens de quiscu dels etc. y se someten a qualsevol cort etc. renuncien a son propi for sotmetent etc. ab selari de procurador etc. firman y jurant etc. fiat largo etc.

Testes en Joan Nin balle de Sellamo y mestre Joan Miret fuster de Tarragona.